

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: BREV TIL: Houstrup, Jens Christian FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1851-03-17)

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "BREV TIL: Houstrup, Jens Christian FRA: Heiberg, Johan Ludvig (1851-03-17)", i *Breve fra og til C. Hostrup*, Gyldendalske Boghandels Forlag, s. 131. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001987109-000-shoot-L0019871090000046.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til C. Hostrup

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

J. L. Heiberg til C. Hostrup.
Kbhvn. 17. Marts 1851

Det af Dem indsendte Skuespil «Tordenveir» har vistnok flere gode Sider, og indbefatter baade smukke og underholdende Elementer; men jeg maa dog henstille til Deres egen Overveielse, om det ikke tillige har visse Sider, som ville skade Indtrykket af det Hele, og som derfor kunde have godt af at undergaae en Forandring. Da Stykket dog neppe vilde kunne komme paa Scenen førend i næste Saison, er der god Tid til at overveie Sagen og tage en Beslutning.

s. 132 Først maa jeg ansee det for nødvendigt, at Dialogen concentreres og forkortes paa et Sted, hvor den falder noget i det Brede. Dette synes mig især at gjælde om Slutningen, navnlig om 13de og 14de Scene, hvor saa Meget fortælles, som Tilskuerne vide iforveien. Forsoningen mellem Ribolt og hans Frue synes mig altfor rørende og alvorlig holdt, hvilket gjør Situationen tung, uden at man faaer nogen Tro paa, at den forskruede og ondskabsfulde Dame staaer til at forbedre. At Ribolt kommer til at bekjende sin Mordbrænder-Plan, synes mig ogsaa vel massivt. Dersom man ikke skal betragte hele hans Fremtid som forspildt, hans Rygte og Anseelse som ødelagte, saa maa hans forfeilede Plan forblive en Hemmelighed for Andre og kun finde sin Straf i hans egen Samvittighed. Men det forstaaer sig, saa maatte Morten i 4de Acts 11te Scene ikke have været Vidne til Anslaget, men dette maatte ved andre Midler være tilintetgjort.

Hvad Anna angaaer, da forekommer det mig, at De har ladet en god Leilighed slippe Dem af Hænderne, nemlig til at skildre Kampen mellem to modsatte Naturer i denne Character, omtrent som i «Toniotta». Naar man undtager hendes halvt trodsige Replik i 1ste Acts 1ste Scene: «Min Moder døde i Tugthuset», — er der Intet, som erindrer om Taternaturen i denne Pige, før hun i Slutningen af 4de Act opfordrer til Mordbranden. Men just derfor fremkommer dette Træk s. 133 ikke blot uventet, hvilket kunde være en Dyd, men usandsynligt, hvilket ikke er en Dyd.

Endelig har dette Stykke en Egenskab, som man vel er vant til i burleske Comedier, men som i Dramaer af en alvorlig Character pleier at virke skadeligt paa Publicums Sympathie, der er mellem de mange Personer ikke Een, for hvem man kan interessere sig som Menneske eller Personlighed. Anna kunde været en saadan, men er neppe bleven det. Men iøvrigt ere Personerne enten skikkelige og raae, eller baade uskikkelige og raae. Selv Dr. Skarre er jo en høist overfladisk Person, raa med en vis Pli, der dog selv er temmelig raa, og vistnok ikke bedre værd end at giftes med Frøken Rosalie.

Denne Omstændighed, mener jeg, er farlig for Stykkets Modtagelse hos Publicum, men jeg indseer vel, at den ikke hører til dem, som kunne forandres, med mindre det kunde lykkes Dem at bringe noget Mere ud af Anna. Vel er Vendel en ganske net Mand, men dog temmelig ubetydelig. Jeg kan ikke bedre udtrykke min Mening end ved at sige, at dersom alle Stykkets Personer vare virkelige, levende Mennesker, saa var der ikke Een af dem, som man kunde ønske indlemmet i sin Omgangskreds. Dette er slemt med Hensyn paa Publicums Deeltagelse i en for største Delen alvorlig Handling.

En Vanskelighed ved Opførelsen vil være, at uidentvilt Mange skulle tale jydsk Dialect i forskjellige Nuancer fra det Ram-jydske til den svagere s. 134 Ledsagelse deraf. I denne Anledning ønskede jeg ved Leilighed at erfare Deres nærmere Bestemmelser om Detaillen. Skal der f. Ex. i Annas og Elses Tale være Noget af den jydsk Accent? Ligeledes i Vendels? Ja selv i Hornums, Fru Hornums, Rosalies, Skarres etc. ?

Hvad Rollebesætningen angaaer, da antager jeg, at Mad. Phister og Mad. Sødring ikke vel kunne undværes, den Første i Fru Ribolts, den Anden i Fru Hornums Rolle. Men isaafald er det en Grund mere, til at Stykket ikke kan komme paa Scenen i denne Saison. Jeg henstiller til Deres Overveielse, om ikke Mad. Mortensens Rolle hellere bør gives til jfr. Møller end til Mad. Nielsen, hvilken Sidste let vil komme til at erindre om sin Rolle i «Pak».

Idet jeg herved lader Manuskriptet følge tilbage, afventer jeg Deres nærmere Svar paa ovenstaaende Bemærkninger.

Ærbødigst
J. L. Heiberg.

S. T. Hr. Cand. C. Hostrup.